

Mestece Pordenone kljub le nekaj deset tisočev prebivalcev zares živi s festivalom, še več, v mesto se zlivajo reke obiskovalcev od blizu in daleč, zato je po svoje zanimiv in poučen pogled na nacijo, ki knjige kot temelja nacionalne identitete ne obeša na tako velik zvon, kot to počnemo mi, pa vendar se z literaturo ali poezijo povezuje precej intenzivneje, bolj konsistentno in z več žara. Omeniti je potrebno, da so v času trajanja festivala po vsem mestu posejane lokacije z dogodki. Nekatere se celo prekrivajo in kljub temu da se vrstijo tako rekoč dogodki z ramo ob rami, so vsi odlično obiskani, tako da jim lahko kaj takega samo zavidamo. Pri nas namreč toliko obiskovalcev pritegne kvečjemu kaka športna prireditev ali obisk papeža. Med uglednimi gosti festivala je bil letos tudi filozof Slavoj Žižek, ki je napolnil vsak prosti kotiček v nekaj dvoranh s prostimi prehodi, obenem pa so ga lahko obiskovalci, ki se niso prebili bliže, spremljali na nekaj velikih platnih. Sicer so Pordenone obiskali tudi Claudio Magris, Erica Jong, Tony Harrison, Predrag Matvejevič, Luis Sepulveda in mnogi drugi. Že ta imena pričajo, da gre za festival z velikim potencialom.

V soboto popoldne so slovenske pesnice in pesniki nastopali skupaj z nekaterimi italijanskimi kolegi v nabito polni dvorani. Ponavljam, noben večer poezije pri nas ne pritegne tolikšnega števila obiskovalcev. Stanovske kolegice in kolegi so brali poezijo v slovenščini, medtem ko je za njimi na powerpointu tekel italijanski prevod. Uvod je pripravil dr. Miran Košuta. Sobotni nastop je bil tako odlično obiskan, odmeven in uspešen.

Obiskali smo tudi odlično pripravljeno pregledno razstavo Matjaževih ilustracij za knjigi *Moja Nina* in *Softibluz* – tak privilegij je uživalo le malo avtorjev, zato sem bila zares prijetno presenečena. Še posebej, ko se je v nedeľjo na moji predstavitvi zbrala množica

obiskovalcev. Priznati moram, da me je tolikšno zanimanje za moje ustvarjanje kar pretreslo, precej velika dvorana je bila namreč polna do zadnjega kotička. Gotovo je večino množice pritegnil moderator profesor Livio Sossi, ugleden predavatelj na univerzi v Vidmu, ki je sicer velik ljubitelj moje literature. K sreči je tudi nekaj prevodov in povzetek v italijanščini, ki smo ga razdelili med obiskovalce, pripomogel, da je večina (skupaj z mano) resnično uživala v Sossijevi študiji moje literature.

Udeležba na literarnem festivalu v Pordenonu je vsekakor pomemben člen pri uveljavljanju slovenske književnosti v tujini.

*Janja Vidmar, predsednica sekcije
za mladinsko književnost pri DSP*

KNJIŽNI SEJEM V FRANKFURTU 2009

Na letošnjem sejmu sem sodelovala tako kot urednica posodobljenega kataloga založnikov, ki smo ga prvokrat izdali na ploščku, kar se je izkazalo za preudarno in koristno potezo, pa tudi kot del tehnične ekipe, ki je potovala v Frankfurt. Pogoja za uvrstitev posamezne založbe v katalog sta bila dva: neprekinjeno delovanje vsaj 3 leta in najmanj 3 izdani naslovi letno, oba kriterija sta dorekla in potrdila JAK ter GZS. Na ta način se je letos v katalog uvrstilo tudi nekaj založnikov mladinske literature, ki so lansko leto izpadli, pa tudi nekaj novejših založb. Pri večini je bilo potrebno ažurirati kontakte oseb, funkcij, njihove elektronske naslove in druge podatke, pri mnogih pa je bilo v zadnjem letu opazno krčenje področij izdajanja knjig (vpliv recesije).

Za celostno podobo slovenskega prostora v Frankfurtu, za oblikovanje ovitka in vabil za sprejem v podobi stojnice je letos odlično in zelo profesionalno poskrbela ekipa oblikovalca Marjana Kocijana. Visoka konstrukcija z napisom I read Slovenia (slogana se je domislila Cvetka Bevc iz Društva pisateljev) je v hali 5.0 že od daleč vabila na 100 kvadratnih metrov razstavne površine. Za domišljeno zastavljen programski del je letos poskrbela Cvetka Bevc s konceptom avtorske razstave 13 NAJ (13 × 13 posameznih sklopov: 13 izbranih pesniških zbirk, 13 zbirk kratkih zgodb, 13 romanov, 13 pesniških antologij, 13 antologij kratkih zgodb, 13 dvojezičnih izdaj, 13 izbranih nagradjenih avtorjev v prevodih, 13 naj mladinskih avtorjev, 13 avtorjev izven meja matične domovine, 13 izdaj Litterae Slovenicae, 13 publikacij Centra za slovensko književnost, 13 zbornikov mednarodnega festivala Vilenica in 13 predstavitenih knjig o Sloveniji, čisto posebej pa še 13 izbranih prevodov pisatelja Borisa Pahorja, ki je v Frankfurtu požel izjemno veliko zanimanja). Forum o prevodu romana

Prišleki Lojzeta Kovačiča v nemščino, sta pripravila nemški kolega Thomas Geiger in pisateljica Katarina Marinčič.

V vitrini razstavljena knjiga *Iconothe-ca Valvasoriana* je privabila kar nekaj zvedavih obiskovalcev, na voljo pa so bili tudi razkošni katalogi o njej, delo dolgoletnega promotorja Valvazorjeve zapuščine, umetnostnega zgodovinarja Lojzeta Gostiše.

Na velikih panojih, a sicer premalo odmevno, se je predstavila Ljubljana, svetovna prestolnica knjige 2010. Za uspešno predstavitev lastne dejavnosti pa je poskrbel Zavod za turizem s številnimi brošurami in publikacijami o lepota naše dežele, o kulinariki, pomembnih spomenikih in drugih zanimivostih. Na informativnem pultu so bile na voljo številne informacije in promocijski material. Prvikrat se je pripetilo, da sva s Cvetko Bevc dali precej intervjujev tujim nacionalnim in komercialnim televizijskim postajam, med njimi je, recimo, komercialna ekipa iz Hong Konga celo posnela prispevek o slovenskem prostoru kot uspešni nacionalni predstavitvi na sejmu. Veliko zanimanja so požele nagrajene knjige, med njimi tudi z letošnjo večernico nagrajena *Pink*.

Sam prostor je bil izjemno pregleden, zračen, svetel in odprt, zato se je pri mizicah zadrževalo in prirejalo sestanke ter srečanja kar nekaj slovenskih založnikov. Od založb se je sicer samostojno v hali 8 predstavljala zgolj Mladinska knjiga. Sam sprejem se je zgodil v četrtek, drugi dan sejma, in privabil veliko tujcev, ki so se prijazno pohvalno izrazili o naši predstavitvi na sejmu. Prav tako se je pri informativnem pultu ustavljalo precej tujih založnikov in agentov z željo po navezavi stikov. Med drugim sem predstavnikom DSP, GZS in JAK predala tudi kontakt za prijavo na prvo evropsko spletno literarno agencijo. Priстойni so se pogovorili tudi z nekaterimi literarnimi agenti, zadnja dva dneva pa je

bilo mogoče kupiti knjige naših avtorjev. Največ zanimanja je bilo za dela Ivana Cankarja, Primoža Trubarja, Lojzeta Kovačiča in Borisa Pahorja.

Sicer pa prevladuje mnenje, da bi se morala slovenska predstavitev v Frankfurtu korenito spremeniti in prilagoditi duhu časa, pri čemer ni več najpomembnejša velikost stojnice in fizična prisotnost avtorjev, temveč sama izvirnost predstavitev. Prihodnje leto naj bi v tem duhu v Frankfurtu že postavili manjšo stojnico (okrog 30 kvadratnih metrov), večina sredstev pa bo namenjena promociji posameznih avtorjev v mestu, na samem sejmu, s plakati, nastopi in raznimi akcijami. Tako bo večji del sredstev vложен v promocijo del s področja literature in humanistike, manj pa razstavljanje slovenske knjižne produkcije. Kar posledično pomeni, da bodo v prihodnje izpostavljeni predvsem posamezni avtorji, ki že uživajo v tujini določen ugled ali pomenijo večji potencial, še neprepoznavn avtorji pa bodo na ta način ostali bolj v ozadju.

Ali bo to prineslo določene rezultate, bo seveda pokazal čas. Vsekakor pa drži, da se je letos znova pokazalo, kako zelo potrebujemo literarno agencijo oziroma agente, ki bi uspešno tržili domače avtorje v tujini in domišljeno zasnovano strategijo za uveljavljanje slovenske literature onstran naših meja.

*Janja Vidmar, predsednica sekcije
za mladinsko književnost pri DSP*

BOOKBIRD 2008

Valerie Coghlan in Siobhán Parkinson, urednicama publikacije *Bookbird*, revije o mladinski književnosti (revijo izdaja IBBY, Mednarodni kuratorij za mladinsko

književnost), je uspelo pritegniti k sodelovanju strokovnjake, ki s svojimi prispevki ne le informirajo, temveč poglobljeno analizirajo razvoj mladinske književnosti. Zgodovinski pregledi, analize in kritične ocene mladinske literature posamezne dežele ter primerjave z mednarodno produkcijo so razlogi, da je revija nepogrešljiva za proučevalce mladinske literature. V reviji so tudi prispevki o pomembnejših aktualnih dogodkih, kot so razstave, strokovna srečanja, nagrade in prireditve mednarodnega pomena. V vsaki od štirih števil, ki letno izidejo, je v rubriki »Focus IBBY« tudi izčrpno poročilo o delu IBBY.

V **prvi številki** revije Bettina Kümmerling-Meibauer, predavateljica na kölnski univerzi, v prispevku *Variety in Genres and Styles. Trends in Modern German – language Children's Literature* (Pestrost žanrov in stilov. Trendi v sodobni mladinski književnosti v nemško govorečih deželah) izčrpno poda razloge za v zadnjem času vse večje uveljavljanje nemške mladinske literature v mednarodnem prostoru, kar potrjujejo najuglednejše mednarodne nagrade in priznanja. Že v preteklosti so nekatera klasična dela (npr. *Heidi* in *Struwwelpeter*) vplivala na mladinsko literaturo pri drugih narodih. Nato so bili vzponi v letih 1920 in 1930 z zgodbami Ericha Kästnerja in Lise Tetzner, po letu 1960 pa s sodobnimi fantazijskimi pripovedmi Michaela Endeja, Jamesa Krüssa, Otfrieda Preusslerja in drugih. Poleg nemških so pomembni tudi avstrijski in švicarski pisatelji in ilustratorji, kot so Christine Nöstlinger (leta 2003 prva dobitnica nagrade ALMA, spominske nagrade Astrid Lindgren, leta 1984 tudi Andersenova nagrajenka), Alois Carigiet, ki je bil Andersenov nagrajenec leta 1966, Hans Fischer in Felix Hoffmann. Mednarodni interes je po letu 1970 nekoliko upadel kljub obetajočim pisateljem, npr. Petru Hacksu, Petru Härtlingu, Paulu